

ЩОБ ГЛЯДАЧ ДУМАВ

«Професія місіс Уоррен» Б. Шоу — не легкий горішок для кожного, навіть найсильнішого театру. Це типова «драма ідей». Ідеї живуть і розвиваються у взаємодії драматичних характерів і в улюбленій для драматурга дискусії, яка фактично асимілюється з художньою тканиною п'єси. Тим більшої похвали заслуговує постановочний колектив російського драмтеатру ім. Іванова, який мужньо взявся до дуже важкої драми.

Неабияку мужність треба було мати молодому режисерові А. Юштейну: адже він ставив свій дипломний спектакль. В режисерському рисунку немає слідів учнівства, розв'язки багатьох сцен і цілих актів виношені і серйозно продумані. Пошасті-

ло трупі з художником-оформлювачем: З. Івницька посправжньому «прочитала» п'єсу Шоу і виявила не тільки цілком сучасний смак, але й уміння ввійти в суть драматичного твору.

З великим піднесенням проводить свою роль народна артистка УРСР Л. І. Бугова. Глядачі щиро зраділи з новою зустріччю з улюбленою актрисою, чия висока акторська культура, вміння без решти віддаватись роботі над роллю благотворно впливає на театральну молодь. Її місіс Уоррен — натура сильна, вольова, і глядача анітрохи не дивують слова Віві, звернені до матері: «Ви дужчі за всю Англію». Колись сам Шоу писав про те, що головний герой п'єси не місіс Уоррен, а її професія. І Л. Бугова дуже добре доносить цю думку: її героїня — це вульгарний хижак, що символізує собою весь брудний «діловий» світ.

Добре справилися зі своїм завданням виконавці ролей Віві і Френка — Л. Веретельникова і С. Ярмолинець. Л. Веретельниковій, наприклад, вдалося без ніякого фальшу зіграти незвичну кінцівку п'єси, а це дуже складне завдання — «зіграти» фінальну ремарку Шоу. Легко і водночас осмислено проводить С. Ярмолинець окремі сцени, наприклад, розмови Френка з його батьком пастором Гарднером.

І все-таки над акторами і постановником тяжіє фатальна сила традиції. Мелодрама часто вривається на сцену, просочується крізь усі шпари. Дуже «модерні» кінцівки актів, коли герої, вихоплені з темряви променем світла, скульптурно завмирають на сцені, посилюють мелодраматичну значущість. Надмірно сентиментальністю позначені також обидва діалоги матері й дочки. З'явля-

ються сакраментальні інтонації, щедра жестикуляція, непотрібні паузи. Глядач перестає стежити за думкою Шоу, його починають «хвилювати» почуття, сімейні переживання. А драматург добивався, щоб глядач не «співпереживав», а думав! І про це не повинен забувати театр.

На наш погляд, у ході життя спектаклю багатьох нашарувань можна позбутися. Режисерові варто подумати над доцільністю музичних пасажів, прискоренням ритму діалогів, над можливостями «меліорації» особливо сентиментальних сцен. Тоді й Віві буде сушішою, раціональнішою, сучаснішою, тоді і Френк жодного разу не зрадить своєї неперебутньої легковажності, що править йому за світогляд.

І ще одне. В п'єсі Шоу всього шість дійових осіб, і серед них — жодної незначної. Тим разючіші і прикри-

ші явні невдачі акторів А. Філатова (Крофтс) і В. Ісаєва (пастор Гарднер). З провини А. Філатова повністю втрачається дуже важливий і актуальний діалог Віві і Крофтса — діалог, який дає уявлення про суспільство, наскрізь пройняте корупцією. А хіба не актуальна особа духовного пастиря, який нудно проповідує «з чужого голосу» і не користується повагою навіть у власного сина? Але замість цього по сцені ходить старець зі схематично-грубого фарсу.

Незважаючи на вищезгадані недоліки, слід відзначити, що звернення театру до багатопроблемної, великої драматургії, до кращих зразків світової літератури є багатобічним свідченням зростання й змушнення колективу театру.

Кандидат
філологічних наук
М. СОКОЛЯНСЬКИЙ.

"Колос"
11.05.1966